

Tájéoló – Könyvtárak az iskolákban

Rakonczás Szilvia

A Békés Megyei Tudásház és Könyvtár Megyei Könyvtár Intézményegysége 2009 szeptemberében kötött szerződést a *Békés-Tudásdepó Expressz* projekt megvalósítására, melynek végső célja az interneten elérhető interaktív szolgáltatások kifejlesztése, melyek a nem formális és az informális tanulást könyvtári eszközökkel segítik. A projekt egyedisége abban nyilvánul meg, hogy a konzorciumi partnerekkel (5 városi könyvtár) olyan közös portált fejlesztett, amely lehetővé teszi, hogy egy kereséssel több könyvtár állományát lehessen elérni. Korábbi hasonló kezdeményezések tapasztalataira támaszkodva feltételeztük, hogy a könyvtárhasználó tanulók, kutatók számára hasznos, ha a különböző állományokban szereplő dokumentumokat együtt látják.

A konzorciumot alkotó intézmények között volt tiszta profilú, illetve iskolai könyvtárt is működtető városi könyvtár, illetve az egyik településen a közoktatási intézmény része a városi könyvtár. A célok kitűzésénél, a feladatok meghatározásánál mindezt figyelembe kellett venni, hiszen a két partnerintézményben az átlagosnál nagyobb mértékű az iskolás korosztály jelenléte. A szolgáltatások kialakításakor az iskolák korábbi gyakorlatát, a pedagógusok és a tanulók jelenlegi szokásait az – általunk feltételezett – új igényekkel kellett összhangba hozni.

A projekt az informatikai infrastruktúra bővítését, online szolgáltatások kialakítását és a szolgáltatások népszerűsítését célozta, több lépésben.

Mit nyújtott a „Tudásdepó-Expressz” projekt a Békés Megyei Tudásház és Könyvtár partnerei számára?

A Békés Megyei Tudásház és Könyvtár megyei könyvtárként a megye könyvtárainak és lakosságának nyújt hagyományos és elektronikusan elérhető szolgáltatásokat, folyamatosan keresi azokat a lehetőségeket, amelyekkel a használói kör bővíthet, amelyekkel az olvasók jobb kiszolgálását tudja elérni.

Az utóbbi években – mint minden könyvtárban – a tervezett szolgáltatásfejlesztéseknek gátat szabott az anyagi források nagymértékű csökkenése; ugyanakkor jelentős előny, hogy a könyvtár már korábban is éveken át nagy gondot fordított az informatikai fejlesztésekre, az elektronikus szolgáltatások kialakítására. A megyei könyvtárak sorában elsők között készült elektronikus könyvtár, s az országban elsőként indult egy olyan nemzetközi együttműködésen alapuló fejlesztés, melynek eredményeként egyszerre, azonos keresőfelületen lehet böngészni többek között a megyei múzeum, a megyei levéltár és a megyei könyvtár dokumentumai között. Azért is nagy a jelentősége az utóbbi portálnak, mert továbbfejlesztett, szabványosított változatával csat-

lakozhatunk az *Európai Digitális Könyvtárhoz*, ami lehetőséget ad arra, hogy a *korábban szélesebb körben lehessen a helyi értékeket megismertetni*.

A Tudásdepó-Expressz projekt (európai uniós támogatás a könyvtári hálózat nem formális és informális képzési szerepének erősítése az élethosszig tartó tanulás érdekében) az első periódusban jelentős infrastruktúrabővítésre adott lehetőséget, ami első sorban szerverek, komplex, interaktív szolgáltatást nyújtó szoftverek beszerzését jelentette. A számítógépes háttér megerősítése, az interaktív szolgáltatások kialakítását lehetővé tevő szoftverbeszerzések után a második periódusban megkezdődhetett az új adatbázisok kialakítása, portálok kiépítése.

A korábbi szolgáltatások, adatbázisok továbbfejlesztésével és az új technikai megoldások alkalmazásával olyan interneten elérhető helyismereti dokumentumokat tartalmazó adatbázisok épültek, melyek interaktív lehetőségeket is kínálnak:

- Békés Megyei Elektronikus Könyvtár¹,
- EuropeanaLocal portál²,
- BékésWiki online helyismereti enciklopédia.³

Az új lehetőségek megismertetése, népszerűsítése, használatuk megtanítása éveken át tartó folyamat. Ha mielőbbi ismertségüket szeretnénk elérni, akkor aktívan kell közreműködnünk az elterjesztésben.

Megyei könyvtárként Békés megye lakossága, könyvtárai, iskolái, egyéb intézményei számára nyújt szolgáltatásokat az intézmény. Természetes, hogy a könyvtár olvasói mellett a megyében működő települési könyvtárak könyvtárosainak is bemutattuk a megújult elektronikus könyvtárt, az EuropeanaLocal portált s a többi otthonról is használható szolgáltatást. Az is természetes, hogy a projekt megismertetésére szervezett rendezvényekre meghívtuk az oktatási intézmények vezetőit, könyvtárostárokat, pedagógusokat is. Az ilyen típusú bemutatóktól azonban nem várható, hogy számottevően megnő az adott szolgáltatást igénybe vevők száma. A könyvtár célja a használók tájékoztatása, információval, szépirodalommal való ellátása, s napjainkban mindez időtől és tértől egyre függetlenebbül valósulhat meg. Az olvasói szokások megváltozását naponta tapasztaljuk – csökken a személyes használók száma. A honlap regisztrált látogatottsága (nagyértékben nő) bizonyítja, hogy egyre többen választják az elektronikus elérhető szolgáltatásokat. A könyvtárakat személyesen felkereső látogatók száma a statisztikai adatok szerint ugyan nem nő, de az internet segítségével történő hosszabbítás, a *Skype*-on, a *Meebo* segítségével közvetített kérések, az elektronikus könyvtár dokumentumaival kapcsolatos e-mailben vagy telefonon feltett kérdések, kérések egyre gyakoribbak, vagyis valószínűsíthető, hogy a könyvtár igénybevétele nem csökken, csak más módon jelentkezik.

A könyvtár feladata, a könyvtáros dolga, hogy a lehető legváltozatosabb módon, az igényekhez alkalmazkodva tudjon információt szolgáltatni.

A projekt olvasásnépszerűsítésre is a korábbiaknál több lehetőséget teremtett. Támogatta azt a korábban is meglévő célunkat, hogy a távolról is elérhető adatbázisok, elektronikus könyvtárak használatát népszerűsítsük, hogy a helyismereti,

1. [online] [2012.10.04.] <http://ek.bmk.hu/jadox>

2. [online] [2012.10.04.] <http://europeanalocal.bmk.hu/jadox>

3. [online] [2012.10.04.] <http://bekeswiki.bmk.hu/index.php/Kezd%C5%91lap>

helytörténeti szempontból jelentőséggel bíró információk elérésének módjait széles körben megismertethessük.

A támogatási konstrukció az oktatás különböző formáinak támogatására jött létre, a projekt egyik célközönsége az iskolás korosztály volt.

A pedagógusok és a diákok könyvtárhasználat szempontjából abban a különleges helyzetben lehetnek, hogy több különböző könyvtár szolgáltatásait vehetik igénybe, hiszen a települési könyvtárakon túl az iskolai könyvtár – jó esetben – mindennap elérhető számukra. Helyben nyújt olyan szolgáltatásokat, amelyek a dokumentumok elérésén túl azok célszerű használatát is megtanítja, gyakoroltatja, segíti. A könyvtár-rostanárok segítséget adnak azzal is, hogy a központi elektronikus könyvtárak használatát megtanítják, alkalmazásuk célszerű módját több tantárgy keretei között, több témakörben is ismertetik – jó esetben.

A települési könyvtárban dolgozó könyvtáros kiegészítheti az iskolai könyvtáros által nyújtott szolgáltatást. Az oktatás bármely szereplője számára tud olyan, különösen helyi szempontból jelentős információkat, dokumentumokat, adatbázisokat mutatni, melyek máshol nem elérhetők.

A helyismeret, helytörténet oktatása hagyományosan a tanterv része, tapasztalataink szerint kutatása is egyre népszerűbb. A helyi jelentőségű eseményekhez, természeti értékekhez, az épített környezethez kapcsolódó információgyűjtés több forrásból is lehetséges, de főként a helyi gyűjteményekre építve lehet hatékony.

Az internet használatával az iskolákban, a könyvtárakban vagy otthonról is elérhetők több közgyűjtemény dokumentumai (pl. könyvek, cikkek, műalkotások és ismeretéseik), mégis fontos szempont az újabb szolgáltatások kialakításánál, hogy az eredeti lelőhelytől függetlenül együtt, egy kereséssel váljanak láthatóvá szöveges és tárgyi dokumentumok is.

Az oktatásban különösen nagy szerepe lehet az ilyen típusú információkeresésnek, kutatómunkának, hiszen segítségével a források sokszínűsége válik láthatóvá, valamint a különböző tudományterületek közötti összefüggésekre irányítható a kezdő kutató figyelme. A különböző lelőhelyekhez irányítva az olvasó, a kutató látóköre kitágulhat, gondolkodásmódja szélesedhet.

A Nemzeti alaptanterv és a könyvtárhasználat

A Nemzeti alaptanterv (NAT) is erősíti azt a szándékunkat, hogy a könyvtár szolgáltatásait a könyvtár falain túllépve elvigyük az iskolákba. Az alaptanterv a helyismeretre, helytörténetre több helyen is utal; követelményként is megjelenik, hogy a tanuló ismerje környezetét, legyen tájékozott a lakóhelye történetét és a jelentős személyek munkásságát illetően. Ugyanakkor fontosnak tartja az informatika eszközeinek használatát is. A könyvtári elektronikus szolgáltatások használatakor a tanulók mindezeket gyakorolhatják – a *Tájéoló* programban.

A NAT kulcskompetenciái között a *digitális kompetencia* az információs társadalom technológiáinak magabiztos és kritikus használatára irányítja a figyelmet, mely a munka, a kommunikáció és a szabadidő terén is megjelenik. Készségként, tevékenységként az információ felismerésében, visszakeresésében, értékelésében, tárolásában,

előállításában jeleníti meg. Megköveteli az interneten keresztül történő kommunikációt és hálózati együttműködést: „*A szükséges képességek felölelik az információ megkeresését, összegyűjtését és feldolgozását, a kritikus alkalmazást, a valós és a virtuális kapcsolatok megkülönböztetését. Idetartozik a komplex információ előállítását, bemutatását és megértését elősegítő eszközök használata, valamint az internet alapú szolgáltatások elérése, a velük való kutatás, az IST alkalmazása a kritikai gondolkodás, a kreativitás és az innováció területén.*”⁴

A hatékony, önálló tanulás kompetenciájának kialakítása során az előzetes tanulási és életpasztyalatra épített tudást a helyzetek sokaságában használja a tanuló, nem utolsósorban a tanulási és képzési folyamatokban. Elengedhetetlen a pozitív attitűd, a tanulás iránti motiváció felkeltése. Folyamatos fenntartásához célszerű új tanulási lehetőségeket, újszerű formákat, változatos módszereket alkalmazni. Ilyen lehetőség egy olyan rendhagyó könyvtári óra, amelyet az iskola falai között tart a tájékoztató könyvtáros.

Kiemelt fejlesztési feladatként jelöli a NAT a *hon- és népismeret* témakört: „*Elegendhetetlen, hogy a tanulók ismerjék népünk kulturális örökségének jellemző sajátosságait, nemzeti kultúránk nagy múltú értékeit.*”⁵ „*Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismeréséhez, megbecsüléséhez, az ezekkel való azonosuláshoz vezetnek.*”⁶

A tanulás tanításának leírása is abban erősíti, hogy az informatikai bázisra épített könyvtári szolgáltatások megismerése, azok használata segíti a tanórai munkát: „*A hagyományos tantermi oktatást az iskola keretein belül is kiegészítik az egyéni tanulási formák, amelyekhez sokféle információforrás gyors elérésére van szükség. A könyvtár használata minden ismeretterületen nélkülözhetetlen. Az önálló ismeretszerzés érdekében a tanulóknak el kell sajátítaniuk a könyvtári ismeretszerzés technikáját, módszereit mind a nyomtatott dokumentumok, mind az elektronikus dokumentumok használata révén. Ismerniük kell a könyvtári keresés módját, a keresés eszközeit, a főbb dokumentumfajtákat, valamint azok tanulásban betöltött szerepét, információs értékét. El kell sajátítaniuk az adatgyűjtés, témafeldolgozás, forrásfelhasználás technikáját, az interneten való keresés stratégiáját. A tanulás megszervezhető az iskolán kívül is. Tanulási színtér pl. a múzeum, a kiállító terem, a művészeti előadás színtere, de akár a »szabadtér« is. A tanulási folyamatot jelentősen átalakítja az informatikai eszközök és az elektronikus oktatási segédanyagok használata. Ez új lehetőséget teremt az ismeretátadásban, a kísérleteken alapuló tanulásban, valamint a csoportos tanulás módszereinek kialakításában.*”⁷

A pedagógus, a könyvtárostánár feladata mindezek megtanítása, begyakoroltatása, de az újszerű helyzet, melyben a nem pedagógus könyvtáros más látásmódjára, eltérő tapasztalataira épített bemutató ugyancsak eredményessé teheti – tapasztalataink szerint teszi is – a tanulást.

4. 243/2003. (XII. 17.) sz. kormányrendelet *A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról* [online] [2012.10.04.] <http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=a0300243.kor>

5. Uo.

6. Uo.

7. Uo.

További megerősítést adott a kezdeményezésünknek, hogy a Nemzeti alaptanterv lehetőséget ad arra, hogy a tanár jelenlétében nem pedagógus is tarthat tanórát: „Az iskolai tanítás-tanulási folyamatba külső szakértő is bevonható. A külső szakértő kiválasztásáért a külső szakértő által közölt ismeretek és az iskolai pedagógiai program összhangjéért az iskola igazgatója a felelős. A külső szakértő a tanítási órán a kijelölt pedagógus közreműködésével, a tanulási folyamat pedagógiai szempontból történő kontrollja mellett vehet részt a tanítási folyamatban.”⁸

Az iskola adottságainak kiegészítésére jelen esetben jó lehetőséget kínált a megyei könyvtár. Természetesen esetünkben a könyvtáros nem ismerte, nem ismerhette a tanulók egyéni tanulási motivációit, szokásait, stílusát, módszereit. Ennek ellenére a játékos keretbe helyezett, lakóhelyhez kötődő ismeretszerzést élvezetessé, emlékezetessé és – reményeink szerint – eredményessé is tette. Életszerűsége törekedtünk. Az iskola névadójával, a településen található épületekkel, híres emberekkel, a környék ismert természeti értékeivel kapcsolatos feladatokkal érkeztek a könyvtárosok. A játékoságra, a versenyszellemre gondolva könyvjelzőket, mappákat, az elektronikus könyvtár elérhetőségét tartalmazó szóróanyagokat hoztak magukkal.

A rendhagyó órák megszervezésével, a kérdések összeállításával a távolról elérhető szolgáltatások megismertetése volt a célunk.

A feladatok összeállításának szempontjai között figyelembe vettük az alábbiakat:

- a tanulók aktivitásának optimális kibontakoztatása,
- a tanulók előzetes ismereteire – vagy azok hiányára – építünk,
- az információs és kommunikációs technika, a számítógép felhasználása gazdag lehetőséget nyújt a tanulók számára.

Olyan potenciális használókra számítottunk, akik személyesen nem ismerik a megyei könyvtárt (mert távol élnek, más könyvtárakat használnak), és valószínűleg saját indíttatásból nem is használnák azokat a dokumentumokat, amelyekkel hasznosan tudnák kiegészíteni a tanulmányaikat.

Fontosnak tartottuk, hogy a könyvtárostanárok mellett a pedagógusokat is megismertessük (jelen esetben indirekt módon) a könyvtár szolgáltatásaival – különösen azokkal, melyek egyediek, amelyekhez sem az iskolai, sem a települési könyvtárban nem juthatnak hozzá.

A Tájéoló program

Tájéoló címmel rendhagyó órákat szerveztünk több településen, iskolai tanórákon. Osztályfőnöki vagy történelemórákat tartottunk, többnyire az informatika tanteremben. Olyan foglalkozássorozatot terveztünk, mely lehetőséget ad arra, hogy a bemutatott elektronikus adatbázisok, elektronikus könyvtárak további használatáról a későbbiekben visszajelzést kapjunk. Indirekt módon szeretnénk információkat kapni arról is, hogy a pedagógusok használják-e, használtatják-e a bemutatott elektronikus könyvtárakat.

Célunk a Békés Megyei Tudásház és Könyvtár elektronikus könyvtárainak megismertetésén túl a helyismeret, helytörténet szempontjából jelentős szerzők, egyedi dokumentumok megismertetése.

8. Uo.

Az első időszakban három olyan iskolát választottunk, melyekkel korábban is volt kapcsolatunk, s amelyek nem tartoztak egyik konzorciumi partner körzetébe sem. Ezzel azt szeretnénk elérni, hogy minél több intézmény ismerhesse meg a projekt eredményeként létrejött szolgáltatásokat.

A programba bevont intézmények:

- Orosháza Város Általános Iskolája, Orosháza – 7–8. osztályosok,
- Tildy Zoltán Általános Iskola, Alapfokú Művészetoktatási Intézmény, Szeghalom – 8. osztályosok,
- Hunyadi János Közoktatási Intézmény, Mezőkovácsháza – 9. évfolyamosok.

Tervezzük, hogy mindhárom iskolában megismételjük az órákat. A két általános iskolában a pedagógusokat tudjuk megkérdezni arról, hogy hasznát vették-e az előző évi bemutatóknak, fontosnak tartják-e a folytatást. A középiskolában pedig ugyanazokban a csoportokban ismételnék meg a foglalkozást. Interjú módszert alkalmazva gyűjtjük a tapasztalatokat, s a tanulók véleményének figyelembevételével korrigálunk a feladatokon, az órák felépítésén.

A három intézményben különböző módon szerveztük a bemutatókat.

Orosházán az évtizedes múltira visszatekintő megyei informatika verseny egyik kategóriájának, az információkereső versenynek a feladatai a megyei könyvtár elektronikus könyvtárhoz kötődtek, a Tájékoztató ebben az iskolában nem személyes jelenléttel, hanem elektronikus formában (pl. e-mail, internetről letöltés) valósult meg. Ez a forma arra adott lehetőséget, hogy a 7–8. osztályos diákok irányított egyéni munka során ismerjék meg az adatbázisokat. Három fordulóban legkevesebb 18 feladat irányult a Békés megyével kapcsolatos ismeretek megszerzésére. A verseny hátránya, hogy csak azok a tanulók vesznek részt benne, akik egyébként is érdeklődnek az elektronikus információszerezés iránt.

A szeghalmi iskolában osztálykeretben történtek a bemutatók. A rövid ismertetést páros feladatmegoldás követte. A kérdések megválaszolásához bármilyen interneten elérhető könyvtárt, adatbázist használhattak volna a gyerekek, mégis csak a bemutatott adatbázisokhoz fordultak. Játékos keretben az adott az órának, hogy lehetőség volt versenyzésre, valamint sok olyan ajándékot kaptak a tanulók, melyek további elektronikus könyvtárak elérhetőségét tartalmazták. A feladatok a településhez, az iskola névadójához kapcsolódtak. Különösen fontos volt a témaválasztás azért is, mert az iskola évek óta hirdeti a névadóhoz kapcsolódó pályázatot. A potenciális pályázók számára új forrásokat tudott kínálni a Békés Megyei Elektronikus Könyvtár, illetve a bemutatott adatbázisok.

A könyvtárosok és a pedagógusok szerint is motiváló hatású, érdeklődést felkeltő, élvezetes foglalkozásokon vettek részt az átlagos összetételű 7. és 8. osztályok tanulói. A hatékonyság mérésére nem volt mód, sem a gyakoriság, sem a foglalkozások időtartama nem volt ehhez elegendő.

Mezőkovácsházán a szeghalmihoz hasonlóan páros feladatmegoldás volt az óra jelentős része. A feladatok témája ebben az iskolában – a település határait túllépve – Békés megyéhez kapcsolódott.

A feladatok összeállítását meghatározta, hogy mely dokumentumok

- elérhetők az elektronikus könyvtárban,
- szövege egyszerű, érthető,

- tartalmaznak képeket, ábrákat,
- kapcsolódnak a településhez, a korábban is ismerhető helyi kötődésű személyiségekhez, természeti értékekhez.

A bemutató alkalmával a könyvtárosok felhívták a tanulók figyelmét arra, hogy az elektronikus könyvtárak nem azonos gyűjteményekben keresnek:

- Békés Megyei Elektronikus Könyvtár – csak a könyvtár dokumentumaiban,
- EuropeanaLocal – a könyvtár, a levéltár, a múzeum dokumentumaiban együttesen.

A Tájéoló program feladatai

Példaként a szeghalmi iskola tanulói számára készített feladatokból idézek. Az elektronikus könyvtárak használatának ismertetéséhez Szelekovszky László *Békés megye helyi jelentőségű védett természeti értékei*⁹ című munkáját használták a könyvtárosok.

A választást az indokolta, hogy a természeti értékek rövid, közérthető ismertetése mellett képekkel is illusztrált az egyszerű, rövid leírásokat tartalmazó kötet. Olyan információkat tartalmaz, melyek kevésbé ismertek lehetnek, s az eredeti kiadvány is kevés példányszámban készült, mára szinte csak az elektronikus könyvtárból érhető el.

Az elektronikus könyvtár bemutatása

„Szeghalom / Egykori D’Orsay kastélykert

A 2000 holdas egykori gróf D’Orsay-kastélyparkban csak három fa maradt. Egy 200 év körüli kocsányos tölgy (a mai óvoda udvarán) és 2 erdei fenyő. A kastélyt ma a Sárreői Múzeum használja. Sajnos nagyon elhanyagolt állapotban van.”¹⁰

Mi a kapcsolat a kastély és a gimnázium alapítója között? Választ ad a szerző kastélyokról szóló műve.

Jelenleg milyen intézmény működik a kastélyban? Használd a Wikipédiát is, hasonlítsd össze az információkat a Szelekovszky László által írtakkal!

A feladathoz kapcsolódó fogalmak, ismeretek:

- szerző szerinti egyszerű keresés,
- téma szerinti egyszerű keresés, összetett keresés,
- böngészés,
- a tartalomban történő szöveg szerinti keresés,
- az információ értéke.

Feladatok a páros feladatmegoldáshoz

1. Keress olyan dokumentumokat a Békés Megyei Elektronikus Könyvtárban, amelyek címében szerepel Szeghalom!
 - Milyen dokumentumtípusokat találtál?
 - Van-e köztük olyan, amely iskolád névadójával, Tildy Zoltánnal kapcsolatos?

9. Szelekovszky László: Békés megye helyi jelentőségű védett természeti értékei. Békés Megyei Tudásház és Könyvtár, 1996. [online] [2012.10.04.] <http://ek.bmk.hu/jetspeed/portal/_ns:YVAtMTFIYjY2Mji0NDUuMTAwMDB8Z-DE_/search.psm!?docID=687&secID=4465>

10. Uo.

Az előző kereséskor megtalált könyv a szeghalmi középiskola névadójáról így ír: „Péter András neve országosan nem ismert, de a sárréti emberek mélységesen tisztelik. Kortársai közül sokan le akarták beszélni a szeghalmi földbirtokost gimnáziumalapító tervéről, de »sem politikai agitáció, sem püspökének a szava nem tudta eltéríteni.«”¹¹

– Egészítsd ki a fenti hiányos szöveget!

– Küldd el képeslapként a Szeghalom középiskoláját ábrázoló fotót egy osztálytársadnak!

A feladathoz kapcsolódó fogalmak, ismeretek:

- dokumentumtípus,
- cím szerinti egyszerű keresés,
- keresés a teljes szövegben,
- interaktív lehetőségek,
- képeslapküldés, ajánló küldése.

2. Keress az EuropeanaLocal adatbázisában iskolád névadójáról képet!

– Mi a Békés Megyei Levéltárban őrzött fotó teljes címe: Tildy Zoltán – miután...

– A Munkácsy Mihály Múzeumban őrzött kép teljes címe: Tildy Zoltán református lelkész...

A feladathoz kapcsolódó fogalmak, ismeretek:

- bővített keresés,
- dokumentumtípus,
- őrzőhely.

3. Keresd az elektronikus könyvtárban a „kolbász” kifejezést!

– Mi Dedinszky Gyula művének címe, melyben leírja a kolbász készítését?

– Hányadik oldalon találsz a csabai kolbász receptjét?

– Küldd el ajánlóként egy ismerősödnek ezt a könyvet!

– Van-e kapcsolat Szeghalom és a csabai kolbász között?

A feladathoz kapcsolódó fogalmak, ismeretek:

- téma szerinti egyszerű keresés,
- összetett keresés több szempont szerint,
- keresés a teljes szövegben,
- interaktív lehetőség, ajánlás továbbítása,
- önálló véleményalkotás.

Összegzés és a Tájéoló jövője

A Tájéoló program indításakor feltételeztük, hogy ha az újabb internetes szolgáltatásaink által nyújtott lehetőségeket megismerik az iskolákban dolgozó könyvtárosok, pedagógusok, tanulók, akkor bővül az általuk használható könyvtárak köre, ezzel párhuzamosan bővül módszertani repertoárjuk is. Várjuk az elektronikus könyvtár használóinak számszerű növekedését is.

11. Szarkáné Bíró Piroska: *Szeghalom. Műemlékek*. Budapest: Tájak, Korok, Múzeumok Egyesület, 1991. Tájak-Korok-Múzeumok Kiskönyvtára 404. sz. [online] [2012.10.04.] <<http://ek.bmk.hu:80/?docId=596>>

A hagyományos könyvtárak jelentősége nem csökken, de tapasztaljuk, hogy az információ megjelenési formája és az informálódás módja, az olvasók szokásai jelentősen megváltoztak. Azzal, hogy az elektronikus könyvtárunkban, a távolról is elérhető adatbázisainkban megjelennek a kis példányszámú, csak kevés helyen (vagy csak a könyvtárunkban) elérhető helyismereti, helytörténeti szempontból jelentős dokumentumok, nem csak a kutatók, az érdeklődő nagyközönség számára kínálunk fontos vagy érdekes adatokat. A legnagyobb jelentősége, hosszú távú hatása annak lehet, hogy az elektronikus könyvtárak használatával ismerkedő iskolás korosztály ismer meg olyan forrást, amelyet tanulmányai során tud hasznosítani. A foglalkozások alkalmával azt is megmutatjuk, hogy a helyi elektronikus könyvtár, adatbázis-építése, továbbfejlesztése közös felelősség; formálásukban részt vehetnek a könyvtárosok mellett a pedagógusok és a tanulók is.

A program hatásainak elemzését, értékelését a foglalkozássorozat megismétlése után tervezzük.

A továbbiakban szeretnénk olyan kistélepülések iskoláiba is eljutni a Tájéoló programmal, amely településeken nem működik könyvtár. Ezekben az iskolákban különösen fontos, hogy az egyébként meglévő hátrányokat legalább az információhoz jutási esélyek növelésével csökkenteni lehessen, a tanulási formák könyvtári eszközökkel is kibővíljenek.

Az iskolákban megtartott rendhagyó órákon túl jó lehetőség a levelező feladatok megoldása is. Az e-mailben vagy honlapról letölthető feladatok elkészítése, instruálása, a javítás utáni folyamatos visszacsatolási lehetőség megteremtése időigényes, valamint a személyes találkozás varázsát és hatékonyságát is nélkülözi. Mégis hatékony abban az esetben, ha a pedagógusok támogatásával az érdeklődő, kellő motivációval rendelkező diákokat elérjük. Ezt a formát nemcsak a gyerekek kedvelik, de a pedagógusok is hasznos segítségnek tartják további munkájuk megszervezéséhez.

A Tájéoló folytatásához keressük a pályázati lehetőségeket, mert a tájékoztató anyagok és előadások költségei jelenleg költségvetési keretből nem állnak rendelkezésünkre.

A diákok az elektronikus könyvtár oldalával ismerkednek
(Forrás: www.bekesmege.com)